

Stor, sammenhængende natur i Thy og Han Herred

Med dette forståelsespapir sætter parterne en fælles ambition om at udvikle stor, sammenhængende natur i Thy og Hanherred. Målet er større biologisk og fysisk sammenhæng i det nordjyske klit-, hede- og landbrugslandskab.

Samarbejdspartnere er Naturstyrelsen, Nationalpark Thy, Aage V. Jensen Naturfond, Den Danske Naturfond, 15. Juni Fonden, Klimaskovfonden samt Thisted og Jammerbugt Kommuner.

Baggrund

Naturen i Thy og Han Herred er unik, også på internationalt niveau. Her lever mange sjældne og truede dyr og planter. En stor del af de værdifulde klit-, hede- og skovområder er ejet af staten, men også Aage V. Jensen Naturfond (Vejlerne) og Den Danske Naturfond (Grønne strand, Kollerup strand og Thorup Strand) udvikler større naturområder.

De statslige og fondsejede arealer er mange steder ikke sammenhængende. Der er brug for sammenbinding, udvidelser, økologiske korridorer og trædesten for at få hele naturen i Thy og Han Herred løftet til et højere niveau, hvor forvaltningen af de mange tusinde hektar natur bliver sammentænkt i en koordineret og helhedsorienteret indsats. Samtidigt er der brug for at reducere kvælstofudledningen til Limfjorden for at forbedre vandmiljøet og den marine natur.

Mål

Udvikling af størst mulig biologisk, fysisk og forvaltningsmæssig sammenhæng i det nordjyske klit-, hede- og landbrugslandskab for at forbedre natur og biodiversitet, vandmiljø, klima og friluftsliv til gavn for hele Thy og Han Herred – både dem som er på besøg, og dem som bor her.

Partnere

Naturstyrelsen Thy, Nationalpark Thy, 15. Juni Fonden, Den Danske Naturfond, Aage V. Jensen Naturfond, Klimaskovfonden samt Thisted og Jammerbugt Kommuner.

Afgrænsning

Forståelsespapiret omfatter hele Thy og Han Herred fra Agger Tange over Hanstholm til Tranum Strand med et samlet areal på op mod 150.000 ha (se bilag 1).

Indhold

Der er tale om et langsigtet samarbejde med en fælles ambition. Parterne er enige om at udvikle indsatsen og samarbejdet i takt med, at der opnås viden og erfaringer. Hovedindholdet er følgende:

- Parterne etablerer et samarbejdsforum, som koordinerer og aftaler indsatser.
- Parterne er enige om at iværksætte en sammenhængende naturgenopretning af klithederne i Thy og Hanherred på tværs af ejerskel og -grænser.
- Der udarbejdes en areal- og landskabsanalyse for at afdække de største behov, udfordringer og muligheder for at skabe en mere sammenhængende natur og afdække mulighed for større naturgenopretningsprojekter. Analysen afstemmes med igangværende projektudvikling i stat, kommuner, fonde og andre organisationer samt den analyse og kortlægning, der bliver foretaget i lokal grøn trepart.
- Parterne prioriterer og igangsætter, hvor det er muligt, projekter og indsatser på baggrund af analysen og planlægningen i grøn trepart. Indsatser kan gennemføres individuelt eller i fællesskab.
- Hvor der sker opkøb eller iværksættes anden naturindsats på private arealer, som er naboarealer til stats- eller fondsejede arealer, vil forvaltningen af de private arealer afstemmes med forvaltningen på de stats- og fondsejede arealer. Det gælder f.eks. hydrologisk genopretning, udlæg af urørt skov og forbedring af levesteder for truede og sjældne arter.

- Alle parter har fuldt ansvar og beslutningskompetence på egne arealer, men partnerne vil arbejde for størst mulig samforvaltning, hvor det er relevant og muligt inden for den enkelte partners rammer. Der udarbejdes ikke fælles forvaltningsplaner på tværs af ejerskel med mindre andet konkret aftales.
- Udvikling og investering i stier, ruter og andre frilufts- og formidlingsindsatser på nye arealer koordineres og afstemmes mellem partnerne for at sikre sammenhæng mellem naturbeskyttelse og friluftsliv og ønsket om at give besøgende den størst mulige naturoplevelse.
- Parterne kan frit indgå i projekter, aktiviteter og indsatser med andre interessenter og aktører, der ikke er en del af nærværende samarbejde.

Ansvar, roller og organisering

Forståelsespapiret er baseret på viljen til samarbejde og ønsket om at finde fælles løsninger, der bedst muligt kan udvikle naturen i Thy og Han Herred – både på land og i de kystnære farvande. Samarbejdet skal bygge på tillid og forståelse for de forskellige parter forskelle og ligheder. Det mere præcise ansvar og roller er fastlagt som følger:

- *Naturstyrelsen* ejer størstedelen af naturarealerne i Thy og Han Herred og står for forvaltningen af ca. 32.000 ha natur og skovarealer. Naturstyrelsen bidrager indenfor de til enhver tid gældende bevillinger og niveau for indsatser på egne arealer, herunder etablering af nationalpark og udlæg af urørt skov, samt indsats gennem grøn trepart og statslig skovrejsning.
- *Naturstyrelsen, Jammerbugt Kommune og Den Danske Naturfond* har et igangværende samarbejde om udvikling af naturen i et delområde ved Grønne Strand, Kollerup Strand og Thorup Strand på i alt ca. 3.000 ha. Projektarealer er aktuelt på ca. 600 ha, men der vil løbende ske udvidelse. Samarbejdet fortsætter som planlagt. Projektet understøtter indholdet i nærværende projekt, og arbejdet vil blive koordineret hermed.
- *Den Danske Naturfond* bidrager til nye, større naturprojekter i hele Thy og Han Herred, herunder projekter i relation til implementering af den grønne trepart. Som en del af indsatsen er der vilje til at støtte projekter og udvide arealportefølje for at realisere de fælles mål.
- *Aage V. Jensen Naturfond* ejer og forvalter 5.500 ha natur i Vejlerne. Fonden ønsker at udvide området omkring Vejlerne og dermed også forøge arealporteføljen tilsvarende.
- *15. Juni Fonden* bidrager til arealkøb i og omkring Nationalpark Thy. Der er vilje til at udvide arealporteføljen for at realisere de fælles mål. Fonden kan endvidere støtte projekter og udviklingsarbejde via fondens donationsmidler.
- *Den Danske Klimaskovfond* bidrager til etablering af nye skovområder i hele Thy og Han Herred, herunder projekter i relation til implementering af den grønne trepart. Indsatsen vil være særligt fokuseret på etablering af sammenhængende skovlandskaber, indenfor rammerne af de fælles mål. Indsatsen bliver koordineret med den statslige og kommunale skovrejsning.
- *Jammerbugt kommune* har ansvar for planlægning af natur, miljø og klima, herunder planlægning i grøn trepart og Natura2000. Kommunen samarbejder med Den Danske Naturfond om realisering af projekter efter model udviklet i projekt ved Grønnestrands, Kollerup Strand og Thorup Strand. Andre parter og finansieringskilder kan også indgå i samarbejdet.
- *Thisted Kommune* har ansvar for planlægning af natur, miljø og klima, herunder planlægning i grøn trepart og Natura2000.
- *Nationalpark Thy* bidrager ved at tage ansvar for naturpleje og naturgenopretning på private arealer inden for nationalparken, herunder fondsejede arealer.
- *Naturstyrelsen Thy* er sekretariat og koordinator for samarbejdet, og sørger for mødeindkaldelser og mødeforberedelse mv. Der vil blive udarbejdet et kommissorium hvor mødefrekvens, afvikling af møder og udarbejdelse af mødemateriale mv. fremgår. Sekretariatet er ikke implementerende for projekter og initiativer.

- Alle parter har fuldt ansvar og beslutningskompetence i forhold til forvaltning af egne arealer, men vil altid tilstræbe at understøtte de fælles mål og ambitioner bedst muligt.
- Alle parter bidrager med viden og ressourcer, der kan understøtte de fælles mål.

Tidsplan

Samarbejdet har opstart den 2. juni 2025. Der er ikke fastsat en slutdato. Det er forventningen, at samarbejdet har en tidshorisont på minimum 10 år.

Økonomi

- Hver part har ansvar for finansiering af egne aktiviteter, herunder jordkøb, naturgenopretning og naturpleje med mindre andet aftales eller aktiviteter gennemføres i et samarbejde mellem flere parter.
- Samarbejdet kan ikke forpligte den enkelte part på økonomi og ressourcer. Det afgør hver part selv.
- Alle parter har mulighed for med- og samfinansiering gennem statslige tilskudsordninger, projektordninger, eksterne bidrag og fondsansøgninger mv.
- Fælles initiativer som f.eks. den indledende areal- og landskabsanalyse finansieres ligeligt af parterne.

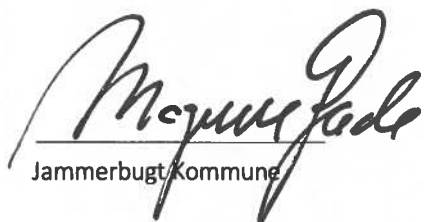
Presse og kommunikation

Parterne samarbejder og koordinerer indsatsen omkring fælles formidling og presse i forhold til samarbejdet, og medmindre andet aftales, er partnerne som udgangspunkt fælles afsender på kommunikation om samarbejdet.

Hver part kan offentliggøre egne projektaktiviteter og indsatser i respekt for samarbejdet.

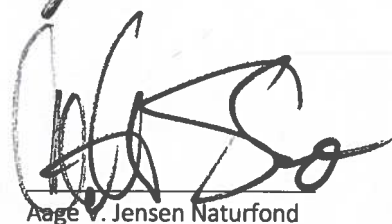
Parternes underskrift på samarbejdet

Vorup den 2. juni 2025

Jammerbugt Kommune

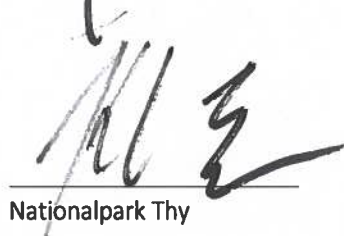

Thisted Kommune

15. Juni Fonden

Aage V. Jensen Naturfond

Den Danske Naturfond

Klimaskovfonden

Nationalpark Thy

Naturstyrelsen Thy

**AAGE V.
JENSEN**
NATURFOND

**KLIMASKOV
FONDEN**

Den Danske
NATURFOND

**15. JUNI
FONDEN**

Thisted Kommune

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Ministeriet for Grøn Trepert
Naturstyrelsen